

# Οι σύγχρονες απειλές της πνευματικής και πολιτιστικής ταυτότητας της Ευρώπης

24 Σεπτεμβρίου 2010

Svonarev, Sergius, priest

*Τον αυτοφυή χώρο του Ανατολικού-σλαβικού πολιτισμού απειλεί η σταδιακή προσέλευση στη σφαίρα επιρροής του ευρωπαϊκού πολιτισμού με την ιδεολογία της κοσμικής κοσμοθεωρίας του. Υπό το πρίσμα αυτό, ιδιαίτερα οξύ καθίσταται το πρόβλημα σύγκρουσης της φιλελεύθερης-κοσμικής ιδεολογίας με τη θρησκευτική θεώρηση του κόσμου το οποίο φωτίζει στο άρθρο του, ο ιερέας Σέργιος Ζβοναριόφ.*

Ο σύγχρονος κόσμος βιώνει πολλές καταστροφές και κρίσεις, μεταξύ των οποίων είναι ένοπλες συγκρούσεις, σύγκρουση πολιτικών συμφερόντων, παγκόσμια οικονομική κρίση, εθνοτικοί ανταγωνισμοί, κοινωνική αστάθεια και διχασμός. Ωστόσο, η κύρια πρόκληση για την ανθρώπινη κοινότητα ακούγεται σήμερα από την φιλελεύθερη-κοσμική ιδεολογία της ύπαρξης, η ανάπτυξη της οποίας καθορίζει και όλες τις άλλες σφαίρες της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής.

Αυτή η ιδεολογία έχει τις ρίζες της στη θεωρία του ουμανισμού της Νέας εποχής και προϋποθέτει ως κύρια αξία τα δικαιώματα και την ελευθερία του ανθρώπου έξω από την ηθική διάσταση. Στην πραγματικότητα, ελευθερώνει την αμαρτωλή ανθρώπινη φύση, που δεν περιορίζεται από τον ηθικό νόμο, ο οποίος, κατά τη λογική της, δεν είναι σταθερός, αλλά μία από τις διακυμάνσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Η φιλελεύθερη ιδέα, η οποία είχε καθοριστεί στη Δύση, ξεκινά την εκτροπή της προς την άλλη πολιτιστική περιοχή, που ζούσε αιώνες και εξακολουθεί να βασίζεται στις θρησκευτικές αξίες και στο διαμορφωμένο από αυτές σύστημα ηθικών συντεταγμένων. Καθώς απλώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και εντάσσονται σ' αυτή νέες ευρωπαϊκές χώρες, ιδίως από τα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης, η ιδεολογική, νοητική ένταση πιο πολύ στρέφεται προς τον Ανατολικό-Σλαβικό κόσμο. Τον αυτοφυή χώρο του ανατολικού σλαβικού πολιτισμού απειλεί η σταδιακή προσέλευση στη σφαίρα επιρροής του ευρωπαϊκού πολιτισμού με την ιδεολογία της κοσμικής κοσμοθεωρίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες, ως ένα δογματικό στήριγμα της ενωμένης Ευρώπης.

Η ίδια η ιδέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών αποτελεί σημαντικό ρυθμιστή των κοινωνικών σχέσεων. Προστατεύει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τα αναφαίρετα θεμελιώδη δικαιώματα. Ωστόσο, είναι επίσης κάτι απαράδεκτο για τη θρησκευτική συνείδηση, η οποία ζει στο Ανατολικο-σλαβικό πεδίο του πολιτισμού. Μιλάμε για τη σχετικότητα της ηθικής συντεταγμένης της ανθρώπινης ύπαρξης, τη στερέωση της κοσμικής κοσμοθεωρίας, την άρνηση της αμαρτίας. Σύμφωνα με την αρχή που επιμελώς διαδίδεται στο διεθνή χώρο των δικαιωμάτων και ελευθεριών – «επιτρέπονται όλα όσα δεν απαγορεύονται από το νόμο» - στην κοινωνία εδραίωνεται ηθικός σχετικισμός και μηδενισμός. Ο ηθικός νόμος, ο οποίος κάποτε αποτελούσε πυλώνα της κοινωνίας, παύει να είναι τέτοιος επειδή δεν νομιμοποιήθηκε από το διεθνές δίκαιο, και αποτελεί μέρος της ιδιωτικής ζωής των ατόμων. Και αν εξακολουθεί να είναι νόμος, τουλάχιστον, μόνο για το άτομο που υποτάσσεται εθελοντικά σ' αυτόν, αλλά όχι για την κοινωνία στο σύνολό της.

Οι θρησκευτικές ηθικές αξίες από καιρό έπαψαν να είναι στην «παλιά» Ευρώπη ρυθμιστικές αρχές της κοινωνικής ζωής. Ωστόσο, εξακολουθούν να παραμένουν τέτοιες στην Ανατολική Ευρώπη, όπου μέχρι σήμερα διατηρείται η παράδοση να ορίζεται από τα χριστιανικά πρότυπα η ύπαρξη και η ανάπτυξη της κοινωνίας. Ακριβώς σ' αυτήν την παράδοση - η οποία υποστηρίζει ότι η έκτρωση και η ευθανασία είναι δολοφονία, η πορνεία είναι αμαρτία, και όχι ένα επάγγελμα, η οικογένεια είναι μια ένωση μεταξύ ενός άνδρα και μιας γυναίκας, και όχι η ομοφυλόφιλη συμβίωση - αντιστέκεται η ιδεολογία των δικαιωμάτων με βάση την ηθική της ανεκτικότητα.

Η σύγκρουση της φιλελεύθερης-κοσμικής ιδεολογίας, με τη θρησκευτική κοσμοθεωρία συχνά αντανάκλαται στις δραστηριότητες των διεθνών οργανισμών, ιδίως των δικαστικών δομών. Έτσι, στις 3 Νοεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση της Λατούσι εναντίον της Ιταλίας, αποφάσισε να απαγορεύσει την τοποθέτηση χριστιανικών συμβόλων στα σχολεία γενικής μόρφωσης, συμπεριλαμβανομένου του Εσταυρωμένου, γεγονός το οποίο τάχα έρχεται σε αντίθεση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και δεν ανταποκρίνεται στον κοσμικό χαρακτήρα της παιδείας. Έτσι, με μια ετυμηγορία λύνονται ζητήματα πολιτιστικής και θρησκευτικής, και, κατά συνέπεια, πολιτισμικής ταυτότητας ολόκληρων λαών.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αγνοώντας την εθνική και πολιτιστική ιδιαιτερότητα μιας χώρας, βάζει σήμερα ορισμένη νόρμα της αρμόδιας παρέμβασης των διεθνών δομών στις εσωτερικές υποθέσεις των θρησκευτικών οργανώσεων και ειδικότερα στο σύστημα κρατικών, θρησκευτικών και εκκλησιαστικών και κοινωνικών σχέσεων. Σ' αυτό το συμπέρασμα οδηγεί η εκτίμηση των δικαστικών αποφάσεων του ΕΔΑΔ, όσον αφορά το θρησκευτικό στοιχείο. Προς στήριξη της σκέψης μου θα φέρω μια άλλη λαμπρή λύση της Θεμιδος της Ευρώπης. Ένα χρόνο πριν, το δικαστικό όργανο εξέδωσε απόφαση για τους Βουλγάρους σχισματικούς, υποχρεώνοντας την κυβέρνηση της Βουλγαρίας να επιστρέψει στη σχισματική οργάνωση την ακίνητη περιουσία που νωρίτερα έχει κατασχεσει. Οι αρχές της χώρας κατέθεσαν καταγγελία στο Μεγαλο Τμήμα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, αλλά το δικαστήριο αρνήθηκε να την εξετάσει. Ο κίνδυνος των ετυμηγοριών του ΕΔΑΔ βασίζεται στο ότι έχουν χαρακτήρα του προηγούμενου και μπορούν να αποτελούν πρότυπο για τη νομική εκτίμηση ανάλογων καταστάσεων σε άλλες περιπτώσεις θρησκευτικού προσανατολισμού. Αυτή η περίπτωση προτρέπει τη Ρωσική Εκκλησία να αναζητά συμμάχους στις παραδοσιακές θρησκευτικές κοινότητες και τις αλληλέγγυες μ' αυτήν κοινωνικές δυνάμεις ικανές να προσαγάγουν στην Ευρωπαϊκή δικαιοσύνη την ιδέα της ανάγκης να υπολογίζουν στις δικαστικές αποφάσεις τις θρησκευτικές παραδόσεις της μιας ή της άλλης χώρας.

Η πολιτική του ΕΔΑΔ, όπως και του Συμβουλίου της Ευρώπης στο σύνολό του, μερικές φορές συμβάλλει στην καταστροφή των πνευματικών βάσεων του ευρωπαϊκού κόσμου μέσα από την εφαρμογή, με συνέπεια, κοσμικών αρχών στη βάση λειτουργίας του ευρωπαϊκού κοινωνικού-πολιτικού συστήματος. Για παράδειγμα η ετοιμασμένη, αλλά μη εγκεκριμένη από ένα μέρος των βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης απόφαση № 11757, από τις 14 Οκτωβρίου 2009, μπορεί να περιορίσει σημαντικά τη δυνατότητα των γιατρών να αρνηθούν τις αμβλώσεις. Το έγγραφο ισχυρίζεται ότι η άμβλωση πρέπει να αναγνωριστεί ως αναφαίρετο ανθρώπινο δικαίωμα. Επίσης, το ψήφισμα προτείνει να περιοριστεί η δυνατότητα άρνησης για την εκτέλεση αμβλώσεων λόγω του ασυμβιβάστου της με τις θρησκευτικές απόψεις γιατρών ή οργάνων. Αν αναλύσουμε αυτήν την κατάσταση, γίνεται σαφές η κατανόηση της πραγματικής ετοιμότητας της αρμόδιας διεθνούς οργάνωσης να αναγνωρίσει τη νομιμότητα της κατάσχεσης της ανυπεράσπιστης ανθρώπινης ζωής. Ευτυχώς, η τάση αυτή δεν έλαβε ομόφωνη έγκριση.

Μεταξύ των τελευταίων εγγράφων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου Ευρώπης, που αναπτύχθηκαν από αυτή την ευρωπαϊκή και διεθνή δομή και μπορούν να αποτελέσουν απειλή για την ηθική και τη δεοντολογία των παραδοσιακών κοινωνιών, είναι το σχέδιο της απόφασης «Η διάκριση με βάση το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου» (εκπονήθηκε από την επιτροπή του PACE για τις πολιτικές υποθέσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα). Από το εν λόγω σχέδιο ανακηρύσσεται η ανάγκη εξίσωσης της οικογένειας με την ομοφυλοφιλική εταιρική σχέση, το σχέδιο καλεί επίσης στην προώθηση της ομοφυλοφιλίας και άλλων μορφών μη παραδοσιακής σεξουαλικότητας μέσω της σχολικής εκπαίδευσης και των μέσων ενημέρωσης. Ανάμεσα στις ανησυχητικές θέσεις στο σχέδιο εγγράφου είναι το γεγονός ότι οι δημόσιες δηλώσεις κατά των ανωτέρω φαινομένων και της ελεύθερης διανομής τους στην κοινωνία ονομάζεται «η γλώσσα του μίσους». Αυτό σημαίνει ότι κάθε ανοικτή έκφραση της διαφωνίας με τις προσπάθειες για να υιοθετηθεί ως νόρμα η εναλλακτική, στα παραδοσιακά πρότυπα, σεξουαλική συμπεριφορά και τρόπος ζωής θα καταστέλλεται και θα διώκεται.

Το σχέδιο του ψηφίσματος του PACE έχει προκαλέσει τη μεγάλη αντίδραση του κοινού. Είχε δεχτεί πολυάριθμες τροπολογίες, οι οποίες οδήγησαν στην αναβολή εξέτασής του για την ανοιχιάτικη συνεδρίαση της Συνέλευσης, αλλά δεν το αφαίρεσαν από την ημερήσια διάταξη του οργανισμού. Οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι έχουν την τάση να πιστεύουν ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν έχει σχέση με την ηθική, και γι αυτό οι μη παραδοσιακές μορφές του έχουν πλήρες δικαίωμα στην απεριόριστη παρουσία τους στην κοινωνία. Οι θρησκευτικοί κανόνες, οι οποίοι, στην ουσία, περιέχουν πιο πολύ την απαγόρευση των ομοφυλοφιλικών σχέσεων, δηλώνονται από τους υποστηρικτές των σεξουαλικών μειονοτήτων ως να μην είναι τώρα πηγή της δημόσιας ηθικής και της δεοντολογίας. Και, ως εκ τούτου, ο καθένας είναι ελεύθερος να καθορίσει τις προτιμήσεις του σε σεξουαλικά θέματα, και να τις διαδηλώνει δημόσια. Πραγματι, είναι σωστή η σκέψη του Φ. Ντοστογιέφσκι ότι, εάν δεν υπάρχει Θεός, τότε όλα επιτρέπονται.

Ο παράγοντας του κύρους των ευρωπαϊκών διεθνών οργανισμών ασκεί επιρροή στην πολιτική των εθνικών δομών στον τομέα της νομοθεσίας. Σήμερα γινόμαστε μάρτυρες του γεγονότος ότι σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες πραγματοποιείται η μετατόπιση των εκδηλώσεων της χριστιανικής παράδοσης υπέρ της αρχής της ανοχής. Ειδικότερα, στα Βρετανικά Ινστιτούτα της νομοθετικής εξουσίας συζητιέται θέμα σχετικά με την εφαρμογή του νόμου για την ισότητα (η πρωτοβουλία από τις 19 Νοεμβρίου του 2009), σύμφωνα με τον οποίο μπορεί να επιβληθεί απαγόρευση στον εορτασμό των Χριστουγέννων. Εν τω

μεταξύ, η πραγματικότητα είναι ότι στους κατοίκους συστήνουν να μην ανάβουν τα φώτα των Χριστουγέννων, από τις χριστουγεννιάτικες κάρτες εξαφανίζονται σταδιακά οι εικόνες του Θεοβρέφους Χριστού, των Ευαγγελικών μάγων και των ποιμένων, και η γιορτή ονομάζεται πιο συχνά ως «εποχιακή» ή «χειμωνιάτικη». Σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτής της προσέγγισης, όλο αυτό γίνεται μεταξύ άλλων και για να μην προσβάλουν την μουσουλμανική μειονότητα. Όμως, οι ίδιοι οι Μουσουλμάνοι αμφιβάλλουν αν αυτά τα μέτρα χρησιμεύουν στην επίτευξη της ειρηνικής διαπολιτισμικής και διαθρησκειακής συνύπαρξης στις Ευρωπαϊκές, παραδοσιακά χριστιανικές, χώρες.

Στη νομική πρακτική ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών παρατηρείται αμέλεια των αρχών στις πνευματικές ανάγκες του ντόπιου πληθυσμού. Σ' αυτό το πλαίσιο, αξίζει να σημειωθεί η πρόθεση των ισπανικών αρχών από τις 24 Νοεμβρίου 2009 να απαγορευτεί η τοποθέτηση σε σχολεία, νοσοκομεία, φυλακές και στρατώνες των χριστιανικών συμβόλων. Η απαγόρευση μπορεί να επεκταθεί και στην ορκωμοσία των υπουργών, οι οποίοι ορκίζονταν στην Αγία Γραφή και μπροστά από τον Εσταυρωμένο .

Πρέπει να σημειωθεί ότι στην Ισπανία αυτό δεν είναι η πρώτη υπόθεση τέτοιου είδους. Για παράδειγμα, το 2008, το δικαστήριο της ισπανικής πόλης Βαγιαδολίδ σε απάντηση σε μια δίκη μιας ομάδας γονέων αποφάσισε να βγάλει τον Εσταυρωμένο από τις τάξεις ενός από τα ιδιωτικά σχολεία.

Αυτά τα παραδείγματα καταδεικνύουν ότι ο επιθετικός φιλελευθερισμός και η κοσμικοποίηση μπορούν να αποτελέσουν απειλή όχι μόνο για την θρησκευτική παράδοση, αλλά και να οδηγήσουν σε απώλεια από τους λαούς της Ευρώπης, της χριστιανικής ταυτότητάς τους, και κατά συνέπεια στην ευπάθεια μπροστά σε πιο ισχυρότερους *passionary* πολιτισμούς και θρησκείες. Εμπόδιο για την επέκταση της πολιτισμικής αποσύνθεσης μπορεί να είναι ένας ανοικτός διάλογος, στη συμμετοχή στον οποίο πρέπει να πάρουν μέρος Εκκλησίες και άλλες παραδοσιακές θρησκευτικές κοινότητες της Ευρώπης.

[Απολογητική θεολογία](#), [Βοηθητικοί κλάδοι](#), [Κοινωνιολογία](#), [Θρησκειολογία](#), [Η αποστολή της Εκκλησίας](#), [Κοινωνική διακονία](#) , [Εκκλησία και κράτος](#), [Πολιτολογία](#)

Портал [Богослов.Ru](#)  
АНО "ЦИТ МДА".

Все права защищены 2007-2010.

При копировании материалов с сайта ссылка обязательна в формате:

Источник: [<a href="http://bogoslov.ru/">Портал Богослов.Ru</a>](http://bogoslov.ru/).

Мнение редакции может не совпадать с мнением авторов публикаций.

Редакция открыта к сотрудничеству и готова обсудить предложения.

Rambler's  
Top100



RU КРИСТИАНСКО